

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓH. HATÁLY:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Győzelem a Jalu partján.

— május 3.

Alexejev orosz helytartónak nagyok az érdemei, mint pragmatikus történetirónak. Az utókor áldani fogja emlékét, hogy vesztett csata után mindig tüzetesen elmagyarázta az Atyuskának, hogy és miért vesztették el a csatát. A japánok új diadalra készítik fegyvereiket, Alexejevnek ez legalkalmasabb idő, hogy vizsgáló bizottsággal megállapíttassa a Petropavloszk szörnyű katasztrófájának okait.

A Retropavlovszkkal megsemmisült az oroszok keletázsiai hadiflottája. Pompás alkalom az elmélkedésre. Nincs az a busuló özvegy, aki meghatóbb gyászjelentést tudna írni ebből az alkalomból, mint Alexejev főadmirális ur az ő Atyuskájának. A japánok ellenben — rideg, szívtelen nép — még csak nem is elmélkednek a szerencse változása felett, hanem „új álnok“ haditervet szőnek. A japán császári gárdában bizonyosan nincsenek olyan nyalka legények, mint az európai gárdista csapatokban, de ez rontott rá először az oroszokra Jalu szigetén, elűzte őket védettállásukból és az oroszok, a nagy orosz hadsereg, helyesebbnek tartotta a

csatát megváltoztatni. Megkezdte vissza vonulását Szöngvangsöng felé Lia-Aung tartomány belsejébe. A visszavonulás előtt azonban nagy küzdelem volt, amelyről kevés a megbízható tudósítás, de annyi bizonyos, hogy az oroszoknak nagy, egyelőre ki sem számítható csata-veszteségével végződött.

Kuropatkin tábornok ur hivatkozik ezzel szemben a hagyományos orosz stratégiára. Be akarják csalni a japán csapatokat Mandzsuria belsejébe, hogy azután könnyen elbánjanak a japánokkal, mint annak idején Napóleonnal. Az orosz sajtó a visszavonulást ilyen értelemben fogja kommentálni, de tábornokainak gyengeségét, katonáiban a kitartás hiányát, a legnagyobb európai szárazföldi hadsereg kóros sorvadását semmiféle paranesszóra kiadott magyarázat eltitkolni nem tudja.

Jött egy nép Ázsia tulsó felől, elhagyta a maga szigetországát, amely kisebb, mint a nagy orosz birodalom legkisebb tartománya. Fél századdal ezelőtt Európa hírét se hallotta e népnek, aki hallott is róluk, úgy tekintette őket, mint egy másodrendű népfajnak a szülőiteit. És ez a másodrendű népfaj eltanulta 50 év alatt, ami nagyot

és hatalmasat az európai civilizáció évezredeken át alkotott és megőrizte hozzá a maga őseréjét. Az Európaiak ágyuival, fegyvereivel, torpedóival aratott diadalt a leg-hatalmasabb európai birodalmon, az elsőrendű népfajon; de azt vitt a csatába, amire ma már Európa egy nemzete se képes: erkölcsierőt és egyszerűséget, összetartást és a legnagyobb áldozatra kész hazaszeretetet.

Attila hunjai és Árpád magyarjai jutnak eszünkbe. Ők is a mongol faj gyermekei voltak, őket is lenézte az erkölcsében, alapjában megromlott, tespedésnek indult nyugati civilizáció. De egy nép sem állotta ki velük a versenyt a csatamezőn, végig suhintott isten ostora a gögös, elbizakodott, bünös „kultur népeken“.

Ezt a zenét halljuk a messze keletről. Ostort szőnek ott is, Isten ostorát. Ha a sárga népfaj végez a leghatalmasabb fehér néptörzsszel, nem fog ott megállapodni. Új friss levegő, hatalmas orkán fog végigsüvölteni a kifáradt, elgyengült, megrothadt nyugaton. Oroszországban a forradalmi eszmék már mind hangosabban szólalnak meg, ostromolják a mindenekfelett gyámkodni akaró, megromlott, zsarnoki ön-

Tengeri történet.

Írta: Zárny Jenő.

— Ne tessék szerénykedni kedves hajóskapitány ur, hanem mondja el azt a történetet, mely unalmukat előzi s figyelmüket felébreszti. Annál is inkább megtehetné ezt, mert amúgy sincs valami különös érdekesség a tengeren s ami előfordul, arra már ráuntunk. Nagy szobósság és ezikornyás beszéddel kérlelte a Greif személyszállító hajó kapitányát egy bőbeszédű utas, ki mintegy a hajón levők kérését tolmácsolta. A kapitány körültekintett s midőn tapasztalás, hogy minden szem rajta függ, mindenki várja a történetet, — akkor lassu, vontatott hangon fogott hozzá:

... A Columbia nevű hajón voltam sorhajó hadnagy. Kapitányom született amerikai lévén a sportnak a fedélzeten üzhető ágait nagy szeretettel művelte. Néha napján ebbe annyira belemelegedett, hogy dolgait teljesen reám bízta s én nagy kedveléssel dolgoztam az irodában, mert a tanulás nagyon rám fért. Egy éjjel éppen a szolgálatban voltam, s hogy az álom ne

ejtsen hataimába, a fedélzetre mentem s egy kötélcsomó mellett telepedtem meg. Alig foglaltam helyet, lépteket hallottam s csakhamar észrevehén, hogy Goille matróz botorkál fel a hajó lépcsőjén s csakhamar elfoglalta őrhelyét. Nem sokat törtem eszemet. Jó ideig elmélkedtem helyemen, amint egyszer csak tompa léptek zaja ütötte meg füleimet. Önkénytelenül megrezzentem, vérem a váratlan meglepetéstől a fejembe tödült s én merev tekintettel a hang irányába bámultam. A sötétségben észrevettem, hogy egy emberi alak lopva közeledik az őrtálló matróz felé. Kiáltani akartam, — de a hang torkomon ragadt. Az alak gyorsan közeledett Goille felé, ki a nyílt tengeren nyugtatta tekintetét s nem is gondolt a közeli veszélyre. A jövevény macskaügyeséggel vetette magát az őre, kit meglepett a váratlan támadás. Irtózatos harcra voltam ekkor a tanuja. Goille úgy látszik megismerte támadóját, mert nem kiabált segítségért, elintézendő úgy volt közöttük, mint a hogy azt később megtudtam. Hol egyik kerekedett felül, hol a másik, mindkettő érezte, hogy az egyikre nézve az utolsó küzdelem.

Borzalommal szemléltem, hogy az

egyik a másikat átkarolva a tengerbe vetette s a loccsanásra elvesztettem eszméletemet. Egy álló hétig feküdtem betegen, míg végre egy napon felgyógyulva jelentem meg kapitányom előtt s jelentettem, hogy felvilágosítással akarok szolgálni. Erre kapitányom elém állt s erősen szemem közé nézve, nyomatékos hangon így szólt hozzám:

— Tudja-e, hogy Goille eltűnt?

— Tudom most már, — tehát ő volt a szerencsétlen áldozat...

Hogy érti ön ezt? — kérdé kíváncsian kapitányom. Nem sokáig esürtem, csavartam a szót, hanem töviről-hegyire elmondtam mindent, aminek azon éjjel szemtanuja voltam.

— Gyanakszik-e ön valakire, folytatá következetesen felelve a kihallgatást.

Fogalmam sincs arról, hogy ki lehet a tettes... Sötét volt, nem láttam a támadó arcát, annyira meghatott a váratlan jelenet, hogy hang nem jött ajkamra, felkelni meg képtelen voltam.

— Hanem most hallgasson ide! — szakította meg szavamat a kapitány. — Minden embert megfigyelünk, mert nem akarom, hogy egy ártatlanul kiontott ember élete nyugtalanítsa lelkemet. A legénység

A női szépség

ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra féla arczerém, mely egyedüli biztos és ártalmatlan hatáson arczerém, szeplő, májfoltok, vöröspattanások és mindenféle bőrtisztatlanság ellen. Egy tégey 1 korona, hozzávaló szappan szintén 1 korona.

Egyedül kapható: Dr. Róthschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél, Debreczen, Kossuth-utca.

kényvel uralkodó abszolút kormányrendszert. De a vihar fenyegeti a nyugati államok végegyengülésben szenvedő, tehetetlen, szinparlamentarizmusát is. Tízezer mérföldről ide is elfúj a háboru, a megújulás szele. És sokan vannak köztünk, akik nyugodtan várják ezt a hatalmas ujjászületést, mint a mindenre elszánt ember, aki már semmit sem veszíthet. (b.)

Jelentés a zárszámadásról.

A főszámvevő jelentése.

— május 3.

A múlt, 1903 ik évi zárszámadás már teljesen elkészült. Roncsik Lajos főszámvevő a zárszámadáshoz az alábbi jelentést mellékelte:

Tekintetes Tanács!

Debreczen sz. kir. város háztartásának 1903-évi zárszámadását, a közgyűlésileg elrendelt főleltári kimutatásokat, valamint a közgyűlés által részben városi tulajdonul, részben letétként kezeltnek kimondott alapoknak s a közevetvám zárszámadásait amidőn betérjeszttem, egyidejűleg tisztelettel kérem, hogy azoknak, a közgyűlési tárgyalást megelőzőleg, 15 napi közzszemlére kitételéről gondoskodni; azokat, a szakbizottságok véleménye meghallgatása után, elfogadás végett a törvényhatósági bizottságnak bemutatni, a közgyűlés által történt tárgyalás és elfogadás után pedig a törvény által megszabott határidőn belül a belügyi, illetve vallás- és közoktatásügyi s kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumokhoz felterjeszteni méltóztatassék.

I.	
A házipénztári számadásnál a	2.560,908 K. 12 fill.
rendes bevétellel szembe a rendes kiadás	2.323,044 K. 72 fill.
vagyis a bevételi többlet	237,863 K. 40 fill.
Az	1.191,231 K. 96 fill.
rendkívüli bevétellel szemben a rendkívüli kiadás	1.431,049 K. 19 fill.
s így a bevételi kevesb-let	239,817 K. 23 fill.
Átmeneti	168,931 K. 38 fill.

abban a hitben van, hogy Goille öngyilkos lett s csak a merénylő s mi ketten tudjuk a szörnyű valót. Tehát a saját felfogása és behatása szerint cselekedjék. Csak arra az egyre kérem, hogy óvatosan járjon el, mert ha a merénylő nesztét veszi a dolognak, legközelebbi szárazföldi állomásunkon elillan. Ezzel magamra hagytam s én gondolkodni kezdtem a követendőkn. Hat nap mulva megerősödtem, hogy szolgálata mentem. Holdvilágos csendes éjszaka volt... A hajón mindenféle némaság uralkodott, még az őrtálló matróz is egy helyben állt, háttal a tengernek fordulva s fejét lecsüggesztve maga elé bámult. Mindent az árboczkosárból figyeltem meg s az őt viselkedése gyanus volt előttem, ki nem is gondolt arra, hogy most a vizsgálódás tárgya. Ekkor fejemet az árboczkosár szélére fektettem, úgy, hogy álom volt a tulajdonképeni támpont s erősen az őt felé néztem, miközben halkán, szinte fájdalommal névén szólítottam. Az őt nevének hallatára megrázkódott s remegve hátrált a fedélzet közepe felé. Tudtam már mindent... Tehát a gyilkos merénylő csakis ez lehetett, mert utóvégre nem képzelek olyan tengerészt, aki nevének pusztán hallatára megrázkódnék, ha még százszor is éjjel lenne! Erre jó eszmém támadt. Halkan nyögni kezdtem, miközben vontatott hangon kétszer egymásután e nevet ejtettem ki, hogy... Goille... Goille... Az őt erre, mint valami őrt állt rohant le a

bevétellel szemben a kiadás	154,971 K. 44 fill.
s így a bevételi többlet.	13,959 K. 94 fill.
Ha már most a fenti számadatoknál a bevételi többlet együttes összegéből a bevételi kevesblet összeget levonjuk kapjuk a pénztári maradványt	251,823 K. 34 fill.
	239,817 K. 23 fill.
	12,006 K. 11 fill.

Ugy a rendes, mint a rendkívüli bevételi és kiadási egyes tételeknél az indokolás, az illető rovatban, amennyiben a tér szűk volta engedte: meg van téve.

A bevételi, valamint a kiadási czim szerinti összesítésnél látható czimenként: hol volt az előirányzatnál az előírás több, vagy kevesebb? így ezt itt a jelentésben ismételnem felesleges ugyan, mindazonáltal megemlítem: hogy:

a) a rendes bevételnél a költségvetés hiánya pótlására számításba vett 311,772 korona 39 fillér pótdadóval szemben tényleg s így csak részben befolyt 353,956 korona 51 fillér összeg betudása mellett is 86,385 korona 69 fillérral több vétetett be, mint amennyi elő lett irányozva.

A rendes bevételnél a IV. és VI. czimre nem mulasztatom el a Tekintetes Tanács és bizottsági közgyűlés figyelmét különösbbe felhívni; a VI-ik czimnél az előirányzat és tényleges lerovás közti nagy és pedig előnyös különbség (128,284 korona 05 fillér) abban leli magyarázatát, hogy az 1903-ik évben érvényesült a közgyűlésnek 101—1901 sz. a. kelt ama határozata, hogy a legelőbber a kivetés évében befizetendő, így az 1903-ik évben tulajdonkép 2 évi legelőbber folyt be, így az a valóságos eredmény az 1905-ik költségvetésnél számításba vehető egyáltalán nem lesz.

A VI. czimnél elienkező az eredmény; ott az előirányzat (377,175 korona 03 fillér) és tényleges lerovás (312,557 korona 29 fillér) közt 64,617 korona 74 fillér a kedvezőtlen eredmény; minek az a magyarázata, hogy az erdősségi bevétel túl magasra lett a közgyűlés által javaslatommal szemben felemelve, ami, véleményem szerint, jövőre nem lehet követendő példa, mert az ilyen túl magas előirányzat alkalmazásba vétele a közgyűlés által is hangoztatott reális költségvetésnek veszélyes ártalmára lehet, amennyiben költségvetési hiányt s így zavart idézhet elő, amely zavarból esetleg csakis függő kölcsön felvétele által szaba-

dulhatunk meg, mint az az 1875 ik és az 1900-ik években meg is történt.

E czim jövedelmességére kedvezőtlen befolyással volt azon körülmény is, hogy a szépen kifejlett s bő makktermés értékesítésénél vidékiek nem jelentkeztek s a helybeli ajánlatok nem voltak megfelelők.

b) A rendes kiadásnál 7755 kor. 15 fillér a tulkiadás; ezen tulkiadás a XV-ik czim 12—18 tételeinél az előbbi s kormányhatósági jóváhagyást is nyert közgyűlési határozatok alapján eszközölt 29,895 kor. adósság törlesztés által jött létre s ha ez nem történik, a kiadásoknál is kerek számban kifejezve: 22,000 kor. megtakarítás éretett volna el. A kifizetést indokolja az, hogy az 1903 ik évi jóváhagyott költségvetés a számvevősséggel 1904. január 23 án közöltetett; indokolja az, hogy ha a törlés nem így eszközöltetik, ez az 1904. évi már kormányhatóságilag is jóváhagyott költségvetés megváltoztatását vonta volna maga után, de különben is az így kifizetett fenti összeg a vagyonmérleg javára esik.

Itt kívánom megemlíteni, hogy az 1903. évben befektetés szerinti kiadásunk volt 194,128 kor. 36 fillér.

c) A rendkívüli bevételnél s a rendkívüli kiadásnál az előirányzat és előírás közti különbség az egyes tételeknél indokolva lévén, annak ismétlésébe bocsátkozni nem akarok, csak azt említem meg, hogy az ott szereplő tételek nagy részt átfutó, vagyis úgy a bevételnél, mint a kiadásnál előfordulnak.

d) Az átmeneti bevételek, mint ilyenek, a költségvetést nem érintik.

II.

A vagyonleltár a közgyűlés intézkedéséhez képest, a tételekenkénti közlés mellőzésével, az egyes czimek és főösszegekre vonatkozó főleltár alakjában mutattatik be s ez az első eset főszámvevősségem ideje tartama alatt, amidőn a legközelebbi 3 évi átmeneti kor után a vagyonleltár összeállításánál az értékelés állandósítását a 209/1903. bkgy. számú leltári szabályrendelet életbe lépté által elértünk s a belügyminiszteriumnak most lesz alkalma a már közgyűlésileg elfogadott vagyonleltárunkat a zárszámadásunkkal kapcsolatosan felülvizsgálni.

A vagyonmérlegre vonatkozólag tisztelettel jegyzem meg, hogy a cselekvő vagyon . . . 57.068,600 K. 87 fill. a szenvedő vagyon . . . 11.422,804 K. 62 fill. tiszta vagyon . . . 45.645,797 K. 25 fill. s így a cselekvő vagyonszaporulat a múlt

kajútbe. Tisztában voltam a helyzettel. Nem késedelmeztem, hanem az árboczkosárból leereszkedtem s kapitányomat álmából felriasztva, elmondtam legújabb megfigyelésemet.

— Bravissimó! Hiszen önben egy kitűnő vizsgálóbíró veszett el, — szolt a kapitány s a felfedezésre annyira megörült, hogy grogot hozott, megkínált szivarral s a dologról s a követendő eljárásról beszélve, nem is vettük észre, hogy pirkadni kezdett. Mindketten a szolgálattelvő altiszt jelentésére voltunk kíváncsiak. Nemsokára kopogás hallatszott az ajtón s belépett a váravárt altiszt s az ajtó mögött megállva, tisztelegés után kezdé a jelentést:

Jelentem alásan kapitány urnak, hogy éjjel után egy óraker a fedélzeten őrtálló matróz halásápadtan berohant s remegő hangon jelentette, hogy nagyon rosszul érzi magát. Felköltöttem egyik társát s azt küldtem szolgálatra.

— És ki volt az? — kérdi a kapitány. — Baltazinó... felelte az altiszt. Mindketten meghökkentünk e név hallatára, nem kis meglepetést okozva az altisznak. A kapitány ekkor felkelt helyéről s kiadta a parancsot, hogy Baltazinót vezessék elő. Alig hagyta el az altiszt a szobát, kapitányom elém állt s így szolt:

— Maradjon ön most a helyén s bizék bennem. — Még néhány utasítást adott s épen egy mondatba akart kezdeni, midőn

belépett Baltazinó a káplárral. A kapitány fel és alá járkált az irodában s egyszerre csak megállt Baltazinó előtt.

— Hogy merted helyedet elhagyni? Tudod-e, hogy ez büntetendő cselekmény?... Baltazinó lehajlít fejtét s halálra rémült arczeccal tekintett maga elé.

— Miért nem felelsz? — kérdé fűrkésző tekintettel a kapitány. Baltazinó erre daczosan felveté fejtét s szilárd hangon felelte. — Nem tehettem másképp.

— Ne-em? — kérdé gunyosan a kapitány — talán rosszul lettél?

— Igenis, kérem! — válaszolt Baltazinó. — Fájni kezdett a gyomrom, szédülni kezdtem s lementem az őrszobába.

— Tudom... tudom, — de mond csak, mitől lettél rosszul?

— Nem tudom, kapitány ur!...

— Igazán?... Majd megmondom én!

— S ezzel a kapitány emelkedettebb hangon folytatta a beszédét.

— Baltazinó — te gyilkos vagy!... Te Goille szellemétől ijedtél meg! — A hatás leirhatatlan volt. Baltazinó térdei megremegtek s a kapitány előtt leborult s összetett kézzel esdekelt kegyelemért.

Bűnhődjél vétkeidért te sötétlelkű gyilkos, az Isten kegyelmezzen neked — szolt a kapitány s azzal hátrafordítva a könyörgőnek, felém jött. De akkor Baltazinó mint egy hiuz ugrott fel s jobbajával törét kirántva a kapitány felé rohant, hogy tetté-

esztendőihez viszonyítva 438,398 korona 45 fillér, a szenvedő vagyonszaporulat, bár 269,353 kor. 50 fillér újabb terhet vettünk is fel, az évi törlések folytán csakis 86,992 kor. 38 fillér emelkedést mutat, e két összeg egymással szembe állítása folytán megállapítható, hogy az 1903. évi tiszta vagyonszaporulat: 351,406 kor. 07 fillér.

III.

Az alapítványokra vonatkozólag tisztelettel említem meg, hogy a város tulajdonát képező alapoknál a tiszta vagyonszaporulat . . . 85,599 K. 44 fill. a letéti alapoknál . . . 29,051 K. 64 fill.

együtt az évi szaporulat 114,651 K. 08 fill. (mely összeg a fenti vagyonszaporulatban már bent foglaltatik), amiből önként következtethető, hogy nemcsak a törzs, hanem a letéti vagyon kezelésnél is a törvényesen felelős vagyon-kezelő városi hatóság a kellő atyai gondoskodással járt el.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Joghallgatók figyelmébe. Dr. Haendel Vilmos tudatja az érdekelt akadémiai hallgatókkal, hogy az absolutorium iránti kérvényeiket folyó hó 10-éig a dékáni hivatalba nyújtják be.

SZINHÁZ.

Műsor:

Kedd, Szoyer Ilonka vendégfelléptével „C” szünetben, rendes helyárrakkal Hofmann meséi, opera.

Szerda, Szoyer Ilonka vendégfelléptével „A” szünetben, rendes helyárrakkal Bob herceg, operett.

Csütörtök, Szoyer Ilonka vendégfelléptével „B” szünetben, rendes helyárrakkal Nebántsvirág, operett.

Péntek, Szoyer Ilonka bucsufelléptével, általános bérlétszünetben, rendes helyárrakkal Denevér, operett.

Szombat, először: Rejtett boldogság színmű.

nek ismerőjét leszurja. De szándékát észrevéve az altiszttel együtt lefegyverezték s a legközelebbi kikötő állomásunkon átadtuk a bíróságnak. Ezt az esetet higgyék meg uraim és hölgyeim, soh'sem tudom elfelejteni s ha nekem akkor nem jön segítségül az az eszmém, mostanáig se tudódott volna ki a dolog...

— Nos és mennyi időre ítelték el a gyilkost?... kérdé kíváncsian a bőbeszédű utas. — Mennyire? — kérdé ismételve a megszólított, hát kérem — tizenöt évi fegyházat kapott.

— És legalább bevallotta-e, hogy miért ölte meg társát?...

— Hogyné! — válaszolt a kérdező, sőt a legapróbb részletekig elmondott mindent. Azért ölte a tengerbe társát, mert az azt állította feleségéről, hogy megcsalta őt. Bár ezt nem Baltazinó szemébe mondta, de társai basúgták neki és persze még a pletykához hozzá is toldottak.

De hiszen a vízbedobott miért nem kiáltott segítségért?, kérdé egy a kíváncsiak közül. — Kiabált az kérem, — de hát észszaka csak a tettes volt jelen a fedélzeten, a többiek aludtak, engem meg anyira meghatott a váratlan merénylet, hogy mint mondtam, tétlenül feküdtem helyemen.

— S Goille állítása megfelelt-e a valóságnak?, kérdé nagy kíváncsian egy női utas. — Igen, asszonyom, — mert Baltazinó felesége megtudva az ura esetét, harmadnapra egy hajóácsoshoz ment közös háztartásra... Hát érdemes egy asszonyért két emberéletet föláldozni?

Vasárnap délután, Egyenlőség fantázia.

Vasárnap este, Liliom Klári, népszínmű.

A segédtanár.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Dreyer Miksa. Első előadása a debreczeni városi színházban 1904. máj. 2-án.

Kissé különösnek tetszik, hogy az igazgatóság most nyújt egy olyan darabot, amely ezelőtt négy évvel volt új. Csodálkozunk, hogy csak most volt alkalmunk látni a debreczeni színpadon a „Segédtanár”-t, habár Makó igazgató volt az, aki lefordította és először a budai színpadon előadatta. Hibául rójuk fel a késedelmet, de elismerésünket kell kifejeznünk, hogy a sok tiszavirág életű férczoperett között helye jutott ennek a komoly sulyu színműnek is.

A „Segédtanár” nem tartozik az időleges aktualitások csoportjába. — A mű eszmei tartalma igaz volt már nagyon régen és — sajnos, igaz marad még nagyon soká. Az egyházi és természettudományi világfelfogás küzdelmének végét és az utóbbi teljes győzelmét valószínűleg csak a jövő nemzedékek fogják megérni. A dogmák komoly várába bevilágítunk a szabad kutatás sugaraival, de egyhamar nem remélhetjük, hogy ott a tudomány fénye tündököljön.

A világ teremtésének hétnapos történetét szép mesévé avatta az evolúció tana, de a bibliai életfelfogás se nem lát, se nem hall és nem számol a mult század tudományos fölfedezéseivel.

Dr. Heitmann Ferenc modernül képzett ember, aki fiatalos erőtlől, duzzadva tele lelkes ambícióval foglalja el ideiglenes segédtanári állását egy német reálgymnáziumnál. Jegyese Brokelmann Gertrud egy a mindenkori politikai viszonyokhoz alkalmazkodó gazdag téglagyáros leánya, akivel boldogan szövik terveiket a jövőre. Am a végzet megjelenik Korff esperes személyében, aki felháborodással értesül arról, hogy Heitmann, darwin-i eszméket hirdet tanítványainak. Eberhard a reálgymnázium opportunus igazgatója vállalkozik rá, hogy megtéríti ez eltévelyedett fiatal embert. Heitmann eleinte visszautasítja az ajánlatot, hogy tanítását „helyesbítse.” Nem tud hazudni, meggyőződését nem árulhatja el. De állásával játszik és mint tönkrejutott szüleinek egyedüli fentartója meghajlik, kész fejét az egyházi felfogás igájába hajtani. A döntő pillanat eljött, azonban Heitmann nem képes elvein erőszakot tenni, tanítványait a hűledező esperes és a tanári kar jelenlétében lelkes szavakban hívja fel a tudományos meggyőződés szentségére és a hazugság megvetésére. Állását természetesen rögtön elveszti, az apósa is megszakít minden összeköttetést. Életutja siváran fekszik előtte és csak szerető tanítványainak üdvözlő kórusa ad biztatást a jövőre.

Az egész darab egy óriási szatira. Dr. Eberhard középiskolai igazgató egy egész rendszert jellemez a szavaival: „a tudomány nem való az iskolába”, főcél az, hogy jó, állampolgárokat neveljünk. A tanítás szabadsága a francia forradalomnak ezen egyik legértékesebb vívmánya, most is — több mint egy század mulva — csak

papiron van meg. Nem szabad hirdetnünk azt, amit tudunk; az opportunizmus békői lenyűgözik a szellemet. Csak azt taníthatjuk a mi bizonyos célok elérésére hasznos, ami a miniszterileg approbált tankönyvekben van, mert hiszen félt, hogy az új áramlat szelétől derékben roppanna meg a mostani egyházi, állami és társadalmi rend avult épülete. Egy évszázzal Goethe után, Darwin, Lamarck, Spencer és Haeckel korában még számúzzuk iskoláinkból a természet tanításait. A fejlődés apostolai elbuknak, mint Heitmann. S a merész ujitó mellett minő alakjai a megalkuvó világnak. Az igazgató, a ki mindig fölfelé tekint, a meghunyászkodó, alázatos tanári kar, a fiatal Benefeld tanár, akit még nem rég tört meg a lét és a kenyér kérdése, a gyáva, de becsületes Störmann professzor, aki semmit sem mer a szíve szerint kimondani és minden elrejtett szavára vigyáz, a politikai kaméleon Brokelmann, aki orthodox vagy liberális téglákat gyárt a kormány álláspontjához képest, mind olyan típusok, amelyek bárhol feltalálhatók.

Az összes alakok természetesen, kivéve talán Geissler Mária tanítónőt. Mint Heitmannék rokona, házukban lakik. Erős egyéniség, a fiatal segédtanárnak tudományos munkálataiban segítőtársa, akibe szerelmes lesz. Szerelméről Heitmannal csak elbocsátása után beszél, mikor megvallja, hogy bukását ő is óhajtotta, sőt azon közreműködött, hogy (Heitmann) magasságából lebukjék hozzá. Ez nagyon exaltáltan hangzik és inkább megfordítva lenne természetes, hogy a nő emelkedjék fel a férfihoz.

Heitman Ferenczet Palágyi játszotta szépen, lendülettel, a harmadik felvonás végjelenében férfias hévvel. Menszáros Margit asszony a nem rá szabott szerepben igen kedves volt. Kettőjüket sok tapssal, lelkesedéssel, virágokkal ünnepelte a közönség.

Az öreg Heitmann szerepét Krémer az első felvonásban teljesen félreértette. A tönkrement földesur keserűségét, szárkasmusát — akinek büszke gögje azonban nem tört meg — komikumba burkolta, a második és harmadik felvonás jobban sikerült.

Klasszikus Störmer volt Faragó. — Alakításán meglátszott ugyan a legjobb Störmer, Reinhardt hatása, de ez nem volt le semmit játéknak művészi becséből. Örvendünk, hogy Faragót, a kedvelt komikust mint elsőrangú jellemzészt ösmérhetjük meg tegnap. Jó volt Sebestyén a dr. Eberhard szerepében, csak kár, hogy a legszebb jelenetét végig nevette. Kivált Jeszenszky né mint Geissler Mária nyugodt, szép játékaival. Dicséretet érdemel Ebergényiné (Heitmann Lujza), Szilágyi (Brokelmann) és Pataki (Korff). A kisebb szereplők dicsérettel feleltek meg.

Nem hagyhatjuk szó nélkül azt az erősen megrovandó fegyelmezetlenséget, mely a 3-dik felvonást a legkomolyabban veszélyeztette. A konferenciázó tanár urak egyike-másika kedélyesen mulatott, mikor az nem volt előírva s úgy látszik, nem gondolta meg, hogy a színpadon van. Az illetőket ezuttal elfelejtjük megemlíteni.

Dóri István dr.

Színházi hírek. Ma kezdi meg Szoyer Ilonka négy estére terjedő vendégse-

replését. Első fellépőül Offenbach 4 felvonásos operáját a „Hoffmann meséi“-t választotta, melyben a hármas nő szerepet játsza, a többi szerepeket pedig Krémerné Lili, Havasy Szidi, Püspöky Rózsi, Karacs Imre, Mezei Andor, Krémer Jenő, Faragó Odón, Szilágyi Aladár, Nagy János és Virágháty Lajos játsszák.

Szerdán a „Bob herceg“ kerül színre Szoyer Ilonkával a czimszerepben. Szoyer Iónka vendéjátékai alatt az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.

NAPI HIREK.

— **Thaly Kálmán köszönete.** Debreczen szeretett képviselőjét és városunk diszpolgárát, dr. Thaly Kálmánt a debreczeni függetlenségi és 48-as párt vasárnap tartott nagygyűlése alkalmából megleghangu tavrátban üdvözölte. Thaly Kálmán dr. az üdvözlő tavrát a következő tavrattal válaszolt:

Márton Imre ügyvéd pártelnök
Debreczen.

Megtisztelő, lelkes üdvözlőtél hálásszívvel, meghatva köszöni: nem sokára körükben megjelenendő régi hívük, öreg polgártársuk:

Thaly Kálmán.

— **A főgondnok hazajött.** Gróf Degenfeld József az ev. ev. egyházkerület főgondnoka, ki tudvalevőleg egyházi ügyekben járt Amerikában, tegnap este hazaérkezett. Nagy utjáról és annak eredményéről a legközelebbi egyházkerületi közgyűlésen számol be.

— **Körut a Nagyerdőn.** Debreczen egyedüli nyári szórakozó helye a Nagyerdő. — A közönség azonban nem igen látogatja, minek legfőbb oka, hogy az erdőnek nincsenek kellőképen rendezett és gondozott utjai. A Nagyerdő látogatottságának fokozása érdekében Aczel Géza főmérnök azt az üdvösvetel terjesztette a közgyűlés elé, hogy létesítsenek az erdőn körutat. A közgyűlés az eszmét magáévá tette és felterjesztette jóváhagyás végett a miniszterhez. A miniszter ez ügyben tegnap megkereste a város hatóságát, hogy a körutra vonatkozó összes terveket mielőbb terjessze fel.

— **Átalakítások a városházán.** A tavaszi idő beálltával a városházán is megkezdtek a hivatalos helyiségek restaurálását. Most a főügyészi hivatalt alakítják át s a főügyészi irodának azt a szobát alakítják át, amely eddig Oláh Károly kulturális tanácsos irodája volt. Az ügykereső felek érdekében említjük itt meg, hogy Oláh Károly tanácsos hivatalos helyisége a városháza I. emeletének 25 számú szobája lett.

— **Felebbezés az adó ellen.** Az 1904. évre szóló és megállapított III. oszt. ker. adóköteles felek, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adó-kiszámítási javaslatait feltüntető kivetési lajstromok 8 napi közszemlére folyó évi május hó 1-től bezárólag május hó 8-ig a városi adó-kivető hivatalban, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében kitéve vannak; mihez képest az adózók figyelmeztetnek, hogy a kivetési lajstromokat tekint-

sék meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk van, felszólalásaikat a jelzett 8 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál írásban nyujtsák be, utóbb az adó-kivető bizottságnál terjeszthetik elő.

— **A miniszter és a kefégyári munkások sztrájkja.** A belügyminiszter határozott hangú rendeletet intézett a főkapitányhoz, melyben meghagyja, hogy azokat a kefégyári munkásokat, kik dolgozni akarnak, a rendőrség karhatalma védje meg azok ellen, kik őket ebben megakadják akadályozni. A rendeletet Végh Gyula főkapitány a következő tartalmu falragaszok utján hozza nyilvánosságra:

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urnak 1904. évi ápril hó 29-én 2666. eln. szám alatt kelt rendelete alapján ezennel közhirrre teszem, hogy mindazon bérharczban álló kefégyári munkások, akik munkába lépni akarnak, a rendőrhatalom által karhatalommal fognak ebbeli szándékukban megvédelmeztetni mindazok ellen, kik őket szabad elhatározásukban erőszakkal vagy fenyegetéssel megakadályozni akarják.

A sztrájkanyagát felügyelet és megfigyelés alá vettem s az esetben, ha a munkások ott akarattuk ellenére visszatartatnak s a munkába állani akarók szóval vagy tettel bántalmaztatnak vagy erőszakkal fenyegettetnek, a sztrájkanyagát a közhatalmi erő igénybe vételével azonnal feloszlatom s az ezen rendelet ellen vétőkkel szemben a büntető törvénykönyv megfelelő szakaszainak egész szigorát alkalmazom. Debreczen, 1904. évi május hó 3-án. Végh Gyula, rendőrfőkapitány.

— **Debreczen város 1903. évi zárszámadása.** Debreczen város jog- és pénzügyi bizottságának tagjai a gazdasági vegyes bizottság tagjaival együtt ma, május hó 3-án délután 3 órakor Bészler Károly tanácsnok elnökle alatt ülést tartanak. Az ülés legfontosabb tárgya lesz az 1903. évi zárszámadás, melynek átvizsgálására egy vegyes bizottságot küldenek ki. A bizottság tagjait ma választják meg.

— **Hatósági értesítés.** A városi tanács elrendelte, hogy a VIII. áll. eg. körzet sertés zárlat feloldásáig, a sertésvásár a baromvásártéren (máza körüli területen) a rendes hétfői napokon tartassék meg.

— **15 éves betörő.** A múlt hónap végén történt, hogy Császi Balázné kabai asszony lakásába betörték, szekrényét fel-felvitették s abból pénzt és ruhaneműt elvittek. A csendőrség megindította a nyomozást. Meg is csípték a tettest egy 15 éves csavargó suhanczot Makula Antalt, kit átadtak a szoboszlói járásbírósnak.

— **Nyugalomba vonult bíró halála.** A bírói karnak egyik kiválóan jeles tagja hunyta örökálmra szemét. Szávaleczki Nagy Károly, nyugalmazott táblabíró halt meg munkás életének 68. évében. Az elhunyt táblabíró nemcsak az ügyvédi és bírói kar, de városunk egész művelt társadalmának részvéte kíséri. Nagy Károlyban a Casino egyik oszlopos tagját gyászolja. Temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint ma délután 3 órakor megy végbe a Miklós-u. 49. sz. háztól.

— **Választók névjegyzéke.** A debreczeni három választókerület névjegyzékének összeállításával teljesen elkészültek már az összeíró küldöttségek. A névjegy-

zékeket május 5-én közszemlére teszik. A választó polgárok a saját érdekükben cselekszenek, ha beletekintenek a névjegyzékekbe, mert igen sok változás történt azokban.

— **A helyi vasut a V. H. O. Sz. javára.** A debreczeni helyi vasut r. t. a vidéki hírlapírók orsz. segélyalapja javára úgy a múlt évben, mint a most folyóban 50-50 koronát adományozott. Szávay al-elnök a kezeihez juttatott 100 koronát nyomban elküldte a szegedi központi pénztárnak.

— **Hogy van? Postajövedéki kihágás** miatt került bajba egy hírlapíró kollegánk, mert M. Sz. kisasszony részére díjkezdemenynyel postára adott nyomtatvány belsőjébe ceruzával azt írta: „Hogy van?“ A büntető törvényszék hosszas eljárás után hármas tanácsban ezért a hírlapíró postajövedéki kihágás miatt 2 kor. 10 fillér pénzbüntetésre ítélte. Az ítéltábla felmentő ítéletet hozott, indokul a következőket hozván fel: A szokásban levő és így közönséges voltánál fogva, választ nem igénylő ama kérdésnek „hogy van?“ a hírlapra ráírása a személyes levelezés különös jellegével bíró közlemény fogalma alá nem vonható és így vádolt cselekménye postajövedéki kihágás tényálladékát nem állapítja meg.

— **Mulatság iskolaépítés alapja javára.** A halápi és bánki lakosok, a városi erdőőrök 1904. május hó 15-én a halápi állomás közelében levő körisesben, a Halápon és Bánkon felépítendő új iskolák alapjának javára majálist rendeznek. Belépti díj: Család-jegy 3 kor. Személy-jegy 1 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté d. u. 3 órakor. Ételekről és italokról a vendéglős gondoskodik. A rendezőség a jótékonycélú mulatságra meghívja a debreczeni vadász-társulat tagjait és a főiskola ifjuságát.

— **Iparos ifjak közgyűlése.** Az iparos ifjak önképző-köre vasárnap, e hó 8-án délután 3 órakor tartja ez évi közgyűlését az Iparos Otthon disztermében. A közgyűlés tárgyai között a tisztújítás a legfontosabb.

— **Kóczé Antal hangversenye.** Holnap este tartja a Bika disztermében hangversenyét Kóczé Antal, a cigányversenyen híressé vált hegedű szólista. Az érdekes és feltétlenül magas zenei színvonalon álló hangverseny valamennyi száma a régi kurucz és más magyar dalokból áll, mert hiszen épen a kurucz nóták legjobb előadója Kóczé. Műsora különben a következő: 1. Kurucz nóták; 2. Boka kesergő; 3. Moszkvai emlék; 4. Repülj fecském; 5. Rózsavölgyi kesergő; 6. Rákóczi kesergő és a Rákóczi induló. Az ország legelső cigányja holnap délután érkezik meg.

— **Hamis tízfilléres.** Nagy méltatlankodással és két hamis 10 filléressel állított be a rendőrségre Zombor István eljáró. Elmondta, hogy a 10 filléreseket Bagosi Emma sütemény árustól kapta. Az megint mástól kapta. Szóval a hamis tízfilléreket irattárba teszik, gyártójukat pedig keresik, de valószínűleg hiába.

— **Tanonczok képesítése.** Régen küzdenek az iparosok az ellen, hogy azt a segédet ne alkalmazzassák, kinek munkakönyve szerinti képesítése nincs, hanem csak magános iparosok által kiállított bizonyítványa. Erre vonatkozólag hozott most elvi határozatot a kereskedelemügyi miniszter. Elrendelte ugyanis, hogy az ipartörvény életbe léptetésétől — tehát 1884-től számi-

tott 20 év letelte után csak olyan iparos segédek alkalmazhatók, kik képesítéseket munkakönyvvel igazolják.

Tűzek a megyében. Földesről írják, hogy Munk Jakab háza leégett. Kenyeret sütöttek és a tüzes pernyét az udvarra öntötték. A szél a háztetőre fujta a pernyét. Innen származott a tűz. Ezt megelőzőleg a megye több területéről jelentettek hasonló okból származott tüzet.

Meghívás. A „Jó barátok“ asztaltársaságának tagjait tisztelettel kérem, hogy a folyó hó 4-én este 9 órakor a Dréher sörcsarnok külön helyiségében megtartandó fontos értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel Adler Henrik elnök.

Iroda áthelyezés Oláh Géza bir. végrehajtó irodáját József kir. hercegete 22. számú házba helyezte át.

A pletyka. Szorgalmas, törekvő varróleányról szól az ének, ki keserves munkájával tartotta fenn magát öreg anyjával együtt. A szobaur régen szerette a különben jó nevelésű leánykát, úgy, hogy el is jegyezte. A boldogság fészkének lehetett nevezni a szerény kis lakást, ahol az egyik szobában a házi kisasszony kereste a mindennapi kenyeret, a másikban pedig a szigorló orvos vőlegény bujta a könyveket, hogy minél előbb megszerezze az orvosi oklevelet. Már az orvosá avatás nagy napja is közel volt, midőn egy napon a szomszédasszonyok valamelyike besugta a vőlegénynek, hogy menyasszonya minden hónapban egy titkos levelet kap színes borítékban egy nagy urtól és óva intette a házasságra való lépéstől. A vőlegény kétségbeesve valatára fogta menyasszonyát, ki beismerte, hogy minden hónapban kap színes borítékban egy-egy levelet, de hogy kitől, ezt csak az orvosi diploma elnyerése után fogja neki megvallani. A várva-várt nap is bekövetkezett s most már a vőlegény követelte, hogy menyasszonya váltaná be ígérteit. Éppen elő akarta szedni a gyanúsító „corpus delicti“-ket, midőn az ajtón kopogtatnak és két ur örömtől sugárzó arczzal jelenti, hogy eljöttek Török A. és Társa budapesti bankházából, hogy a mai huzáson nyert nagy főnyereményt a sorsjegy visszaadása ellenében kifizessék. Ekkor azután a menyasszony, aki véletlenül összerakta a Török bankháztól havonta érkező színes borítéku leveleket, bebizonyította vőlegényének, hogy nem valami titokzatos levelek voltak ezek, hanem a szerencsés Török bankház, Budapest, Teréz-körut 46. szám alatti főüzletéből jöttek, a hol sorsjegyeit vásárolta csak a pletyka akarta rosszakaratával szerencsésjéjétől megfosztani.

Salamoni ítélet. Akad ám ész a falusi községében is, han szükség van rá. Amint ezt az alábbi történet is bizonyítja. Egy városi ur kerékpáron nyargalt keresztül a falun és a nyargalásnak egy szegény liba lett az ártatlan áldozata. Elgázolta a bicikli úgy, hogy halva maradt a helyszínén. A kis balesetből nagy vita lett. Előkerült a liba gazdája és perbe keveredett a gyilkossal. Őt koronát követelt a libájáért. A kerékpáros azonban kijelentette, hogy semmi szin alatt sem ad többet négynél. A vita vége az lett, hogy kerékpárostól, libástól beállítottak a községéhez. Bíró uram nyugodtan végighallgatta a tényállalmakat, azután így szól:

— Te tehát, János, öt koronát követelsz a libáért ugy-e? A libát pedig odaadod ennek az urnak.

— Igy van, bíró uram!

— Az ur meg azt mondja ugy-e, hogy nem ad többet négy koronánál, a libát meg íthagyja a gazdájánál.

— Igen, hiszen csak nem czipelem magammal.

Bíró uram helyesléleg bólintott.

— Add ide, János, azt a libát.

— Itt van, bíró uram.

— Az ur is adja ide azt a négy koronát.

— Tessék.

— Bíró uram pedig benyul a labizsebbe, kivesz a magából egy koronát és a kerékpáros négy koronájával együtt átadja Jánosnak.

— Ehun van. Az ur annyit fizet, amennyit akart. Te annyit kaptál, amennyit követeltél. El lehet menni — a liba pedig itt marad.

A fogadott lányok. Vásott, rossz lányok a Matlika Rajmond fogadott leányai, kik Bőszörményben laknak. A napokban Bai Mihály és Papp Imréné hadházi lakosoknak a szabad legelőről elveszett egy csapat libája. A nyomozást megindították és kiderült, hogy a libákat Matlika Rajmond fogadott leányai hajtották el. A tolvaj lányok ellen megindult az eljárás.

Értesítés. Tisztelettel értesítem a kuglizó társaság igen tisztelt tagjait, hogy a kereskedő ifjak társulata elnöksége átirata értelmében a Csarnok ház kert-helyiségében levő fedett tekepálya átengedett. — Ünneplés megnyitás folyó hó 4-én azaz szerdán délután fél 6 órakor lesz, mely alkalommal vendégek is szívesen láttatnak. Egyidejűleg tudatom, hogy a tekepálya ünnep és vasárnap kivételével naponta d. u. 5 órától a tagok rendelkezésére áll. Debreczen, 1904. [május hó 1-én. Tisztelettel Pásztor Gyula elnök.

Vigyázatlan kerékpáros. Tegnap délelőtt a Késes-utcán egy megbokrosodott kerékpáros elütötte öz. Varga Gábornét, ki az összeütközés következtében több helyen könnyebb természetű zúzódást szenvedett. A nagy csődületben aztán a bátor kerékpáros kerekét oldott. Az elillant hőst a rendőrség érdeklődése kíséri.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kaupbejáratánál levő kirakatokban.

Pénzkölcsönök gyorsan kieszközöltenek a 26 pénzintézzel összeköttetésben levő bankirodában, Debreczen, Csapó-utca 12. Törlesztéses kölcsönök földbirtokra és kisebb bérházakra is.

TAVIRATOK.

Thaly Kálmán diszpolgári oklevélenek átadása.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/22 órakor.)

A debreczeni küldöttség Thaly Kálmánnál.

Budapest, május 3. Debreczen város rajongva szeretett képviselőjének, a kiváló történetirónak, Thaly Kálmán dr.-nak ma délelőtt 10 órakor nyújtotta át az ünnepélyes aktusra Budapestre utazott küldöttség a diszpolgári oklevelet.

A küldöttség tagjai voltak Kovács József polgármester vezetésével Puky Gyula volt főispán, Bakonyi Samu dr.,

Benedek János dr. orsz. képviselők. Vecsey Imre főjegyző, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Király Gyula és Szabó Kálmán tanácsnokok, Bekény Péter, Fejér Ferencz dr., Kemény Mór dr., Polgári Bálint, Nagy Bálint, Dávidházy Kálmán.

A küldöttség délelőtt 10 órakor indult el a Pannónia szállodából Thaly Üllői-uti lakására. Hosszu kocsisorban vonultak végig az utcákon. Az első kocsi Kovács József polgármester és Vecsey Imre főjegyző foglaltak helyet. A kocsik háján diszruhás városi hajdu ült. A menet mindenütt, amerre elment, élénk feltűnést keltett és lelkesen megéljeneztek.

Thaly Kálmán lakásán fogadta a küldöttséget, kiknek nevében Kovács József polgármester üdvözölte és nyújtotta át a diszpolgári oklevelet, kijelentvén, hogy a város polgársága törhetetlenül ragaszkodik hozzá, szeretetével tünteti ki és erről biztosítja őt a város közönsége nevében a jövőben is.

Thaly Kálmán meghatva mondott köszönetet a küldöttségnek. Jól esik neki a szeretetnek ezt a kiváló jelét látni. 22 éve képviselője e város egyik kerületének és e 22 év alatt is abból meritett erőt munkálkodásához, hogy e derék város közönsége ragaszkodott hozzá. Végül könyezve mondott újból köszönetet a küldöttségnek azért a megtiszteltetésért, mely Debreczen város közönsége részéről őt érte.

Egy órakor a Pannónia szállodában a küldöttség tiszteletére bankett volt.

A király a műcsarnokban.

Budapest, május 3. A király ma délelőtt 11 órakor meglátogatta a műcsarnokban rendezett virágkiállítást. A király egy óra hosszat tartózkodott a virágkiállításon és elragadtatással beszélt az ott látottakról.

Ujabb nagy japán győzelem.

Pétervár, május 3. Az orosz vezérkar jelentése szerint a japánok tegnap, 2-án újabb nagy győzelmet arattak. A japán császári gárdaezred három oldalról körülfogta az Ithó partján Domsotnál az oroszokat. Rendkívül heves volt a küzdelem és csak este hat órakor ért véget.

A küzdelem a japánok győzelmével végződött, amennyiben az oroszok feladták hadállásukat és elmenekültek. A japánok üzöbe vették őket és menekülés közben 25 tisztet, mintegy 700 katonát elfogtak és 20 ágyu is a birtokukba jutott.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— május 3.

Készáru: csendes.

Buza májusra	7.79—7.80
„ októberre	7.88—7.89
Rozs októberre	6.47—6.48
Rozs májusra	—
Zab áprilisra	—
Zab októberre	5.47—5.48
Tengeri májusra	5.03—5.04
Tengeri júliusra	5.18—5.19

Ácsok mozgalma a kőművesek ellen.

május 3.

Régez panaszok az ácsok az ellen, hogy a kőműves vállalkozók az építkezéseknél az ácsmunkákat is felvállalják és az ácsok csak mint alvállalkozók kapják a munkát. Így aztán nem csak az ácsok károsodnak ez által, hanem segítők is. Most aztán elhatározták, hogy a kőművesektől többet nem vállalnak el munkát, csak közvetlenül az építetőkől. Erre vonatkozólag a következő felhívást bocsátották ki:

Felhívás az építetők közönséghez!

Mi, Debreczen város összes ácsmeistere, május 1-én tartott ülésünkön határozatilag teljes egyetértéssel kimondottuk, hogy a debreczeni kőműves-mester vagy vállalkozó uraktól többé semmi néven nevezendő ácsmunkát sem anyaggal, sem anyag nélkül el nem vállalunk s csakis az építetők közönségével kötünk erre nézve egyezséget.

Megelégtünk már, hogy az ácsmunkákat a kőműves vállalkozók előlünk nyereszkezdésből elvállalták. A n. é. közönséget rászoktatták az együttes munka kiadására, mert így a maguk részére nagyobb eredményt reméltek. A haszon az övék volt, mi csak küzdöttünk s fizettük a jövedelmi adót.

Ezt a rendszert megszüntetjük. Az ácsmesterséget mi tanultuk, mi küzdöttünk érte, mi értünk hozzá, nekünk áll érdekünkben szolid, megbízható árszabályzatot teremteni s az ácsmunkák végzése és elvállalására igazság szerint is csak mi lehetünk jogosultak.

Elhatározásunkra tisztelettel felhívjuk a n. é. építetők közönség figyelmét s kérjük, hogy ácsmunkákra egyedül egyenesen csak ácsmeistere méltóztassanak felhívni és megbízni. Az a célunk, hogy jogunkkal élhessünk, hogy a munkát első kézből kaphassuk, a megrendelő igénye s nem a vállalkozó utasítása szerint készítsük s így kifogástalanabb s ne olyan munkát végezzünk, amelynek szoliditására a fölött más vállalkozó már jó eleve levette. Biztosítjuk a nagy közönséget, hogy saját jó hírnevünk érdekében kettőzött buzgósággal fogunk a bizalomnak megfelelni. Magunkat a nagy közönség becses figyelmébe ajánlva, maradtunk tisztelettel:

A debreczeni ácsmeistere.

KÖZGAZDASÁG.

Lódíjazás és kiállítás a Hortobágyon. A debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság a Hortobágy pusztán 1904. év június hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, a lóvásárté-

ren népies lókiállítását és lótenyésztési jutalomdíj kiosztást rendez. Díjak és föltételek: Jutalomban részesülhet minden debreczeni lótulajdonos és gazdának a hortobágyi legelőről kiállított lovai. — A jutalomdíj osztáson a debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság által kiosztatnak a következő díjak:

I. csoport. Csikóval elővezetett anyakanczák: 1-ső díj 6 darab arany vagy arany oklevél (egyesületi-díj). 2-ik díj 6 darab arany vagy arany oklevél (államdíj). 3-dik díj 3 darab arany vagy ezüst oklevél (Rickl Antal-díj). 4-ik díj 3 darab arany vagy ezüst oklevél (államdíj). 5-ik díj 2 darab arany vagy ezüst oklevél (államdíj). 6-ik díj 1 darab arany vagy bronz oklevél (államdíj). 7-ik díj bronz-oklevél.

II. csoport. Három éves kanczacsikók: 1-ső díj 5 darab arany vagy arany oklevél (államdíj). 2-ik díj 3 darab arany vagy ezüst oklevél (államdíj). 3-ik díj 1 darab arany vagy bronz oklevél (államdíj). 4-ik díj bronz oklevél.

III. csoport. Két éves kanczacsikók: 1-ső díj 5 darab arany vagy arany oklevél (államdíj). 2-ik díj 3 darab arany vagy ezüst oklevél (államdíj). 3-ik díj 1 darab arany vagy bronz oklevél (államdíj). 4-ik díj bronz oklevél.

IV. csoport. Egy éves kanczacsikók: 1-ső díj 5 darab arany vagy arany oklevél (államdíj). 2-ik díj 3 darab arany vagy ezüst oklevél (államdíj). 3-ik díj 1 darab arany vagy bronz oklevél (államdíj). 4-ik díj bronz oklevél.

V. csoport. Egy éves méncsikók. 1 ső díj (Steinfeld-Champion) 10 darab arany kis és kisközépbirtokosoknak. 2-ik díj 5 darab arany vagy arany oklevél (Lovaregyleti-díj). 3-ik díj arany oklevél elismerésül, nagy, közép- és nagybirtokosoknak.

VI. csoport. Két éves méncsikók: 1-ső díj 5 darab arany vagy arany oklevél (egyesületi-díj). 2-ik díj ezüst oklevél.

VII. csoport. Három éves méncsikók: 1-ső díj 5 darab arany vagy arany oklevél (egyesületi-díj). 2-ik díj ezüst oklevél.

A jutalmazottak által az egyesület rendelkezésére visszabocsátott aranydíjak helyett megfelelő elismerő oklevelek adtnak ki, melyek a díjakhoz képest megállapítva vannak.

Minden díjazott ló Debreczen sz. kir. város adományából szalaggal díszítetik fel.

Azon tenyésztők, kik egy csoportban aranydíjat nyertek, ugyanazon csoportban csak megfelelő elismerő oklevélben részesíttetnek.

Az eddigi gyakorlattól eltérőleg, senki külön levélben felhiva nem lesz lovának elővezetésére és amidőn erre a gazdaközönség figyelmét külön is felhívjuk, felkérjük, hogy díjazásra érdemes lovait a kijelölt helyre reggel 7 óra előtt oda vezettesse, hogy azok jegyzékbe vétethessenek s a bíráló bizottság akadály nélkül megkezdhesse működését.

Felkérjük az érdeklődő közönséget, hogy ezen díjazáson megjelenni sziveskedjék.

A Hortobágyra indulás a rendes vonaton, június hó 12-én, reggel fél öt órakor, visszajövetel a rendes vonattal, délután 3 órakor leend. Étkezés tetszés

szerint a hortobágyi csárabán történik. Értesítés nyerhető az egyesület titkári hivatalában (városház I ső emelet, 14. sz.)

Burgonyatrágyázási kísérle-

tek. A burgonya egyike azon növényeknek, melyek alá a mesterséges trágyafélék alkalmazása nagyon indokolt és jól védelmező szokott lenni, mert sok könnyen felvehető tápanyagot igényel. Az istálló trágyába vetett burgonya buja fejlődése és nagyobb termése leginkább mutatja, hogy a nitrogéntartalma műtrágyák iránt is hálásnak kell lennie. Azonban a burgonyára sohasem előnyös, ha a nitrogén tulsúlyban van a talajban, nemcsak azért, mert ezáltal a burgonya keményítő tartalma lesz csekélyebb, hanem mert a burgonyavész is könnyebben vesz erőt a burgonyán. Hogy tehát e baj elkerültesse, a nitrogénen kívül foszforsav trágyákat is és pedig könnyen oldható szuperfoszfátot kell a burgonya alá alkalmaznunk, sőt homoktalajon kálitrágyákat is. Hogy vajon az ilyen módon való trágyázás haszonnal jár-e vagy kísérleteket végzett országszerte az országos növénytermelési kísérleti állomás, melyek eredményét rövidre összefoglalva az alábbiakban közöljük.

Kötött talajon egy magyar holdra adatott 100 kg. szuperfoszfát és 80 kg. chilisalétrom; egy másik ugyanolyan nagyságu parcellán alkalmaztatott 100 kg. szuperfoszfát és 70 kg. kén-savas-ammonium. A harmadik trágyázatlan maradt. A chilisalétrom szuperfoszfáttal trágyázott parcella trágyázási költsége 26.40 kor., a kén-savas-ammoniak szuperfoszfáttal trágyázott parcella trágyázási költsége 28.16 kor. volt. A burgonya árát számítva 3 koronával, a chilisalétrom szuperfoszfátos gazdaságok mindenképpen haszonnal zárult a kísérlet. Az egyikben tiszta haszonként mutatkozott 33, a másikban 99, a harmadik 12, a negyedik 10, az ötödikben 57 korona a tiszta haszon, ami tehát ugy értendő, hogy ez összeg fennmaradt a trágyázatlan parcellával szemben elért terméstebblet értékéből a műtrágyázási költségek levonása után. A kén-savas-ammoniak és szuperfoszfáttal trágyázott parcellák egy helyen 97, egy helyen 20, egy helyen 10, majd 1 K tiszta hasznót, egy helyen pedig 1 korona veszteséget mutattak. Az előbbi trágyázási mód tehát jobb s feltétlenül hasznót hajtó.

Homokos talajokon összehasonlító kísérletek tettek chilisalétrom szuperfoszfát, továbbá chilisalétrom szuperfoszfát és 40%-os kálival. Az egyik parcella kapott holdanként 100 kg. szuperfoszfátot és 70 kg. chilisalétromot, a második 100 kg. szuperfoszfátot, 70 kg. chilisalétromot és 80 kg. 40%-os kálit, a 3-ik parcella trágyázatlan maradt. Az egyes parcella trágyázási költsége 24.10 kor., a másodiké 33.70 korona. Az első parcella termése három esetben némi veszteséggel járt, hat esetben 5.90, 47.90 kor. tiszta hasznót mutatott. A második parcella, amely tehát szuperfoszfát, chilisalétrom és kálival lett trágyázva, csak egy esetben mutatott 3.70 kor. deficitet, 9 esetben pedig igen jelentékeny haszonnal zárult. És pedig a tiszta 2.30, 29.30, 74.30, 8.30, 26.30, 2.30, 56.30, 50.30, 95.30 korona.

Ezen hivatalos ellenőrzés mellett végrehajtott kísérletek bizonyítják, hogy a mesterséges trágyafélékkel és pedig a szuperfoszfát, chilisaléttal kötött talajon, a szuperfoszfát chilisaléttal és 40% os káli laza homoktalajokon a burgonya termését valóban hasznóhajtóan fokozza és azért ezen trágyázás kipróbálása burgonya alá nagyon ajánlható.

IRODALOM.

A kivándorlókhöz.

— Verseket a falunkból. —

Magyarok! honfiak!
Szavam van hozzátok!
— Mi ok indít rája
Elhagyni hazátok?

Messze idegenben
Tán könnyebb az élet,
Távol a hazától
Jobb jövőt reméltek?

Messze idegenben
Jobb jövőt vártok?
— Higyjétek: hamarabb
Virrad itthon rátok!

Ezer éves mult köt
Minket e hazához:
S most, ezer év után
Ti meg itt hagyjátok?

Tévedtek, mert ott is
Bajjal jár az élet:
Ki dolgozni szeret,
Itthon is — megélhet!

(Csenger.)

Baka Elek.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

16

Mariánának egész amazoni öltözete bő fehér ujjasból állt, bőrvél leszorítva, fején kis kerek szalmakalap s végül egy hosszú, kék és szürke csikos szoknyából, melyet gyorsan és igen ügyesen fel tudott szedni s megerősíteni bőrvélhez. Haját rövidre vágva s felbodorva viselte és a fiatalos hajvisélet egyesülve kicsiny, hajlékony természetével, oly gyermekded kinézést adtak neki, mintha legfőleg 14—15 éves volna. Bágyadt fehér arczbőre, mely szemei körül s nyakán kissé barnásabb árnyalatba ment át, nem szenvedett a nap hevétől, egy folt, egy ránc nem látszott rajta.

Vonásai finomak, fogai szépek voltak. Egyéb semmi sem hiányzott neki arra, hogy szép legyen, minthogy fordítson gondot rá, azzá lenni, vagy hogy higgye, miszerint látszhatnék annak.

— Nos, édes kicsinyem! — tudjuk mi hozott ide jelenleg, szót megölelve őt André asszony. Tehát elhatároztad férjhez menni?

— Nem, André asszony, még nem vagyok elhatározva — felelt Mariánna.

— De bizony el, miután látni óhajtod a kérést, el vagy határozva vissza nem utasítani őt, ha megtetszik neked?

— Éppen ez a kérdés. Megtekintés nem kerül semmibe, azt mondják a kereskedők.

— Beleegyezik kegyed eljönni vele hozzám vasárnap ebédre?

— Hogyne, kedves kicsikém, neked nem tudnék semmit megtagadni.

— Most én elhagylak benneteket, hogy szabadon beszélhessétek meg e komoly ügyet, mely méltán igénybe veszi Mariánna minden gondolatát, szót André, kifelé indulva. Az asszonyoknak ez érdekes szakaszról mindig vannak apró titkos közlendők... Én csak felesleges volnék itt.

— Nem, kedves keresztatyám, ebben csalódik. Legkisebb titkom sincs, mit közöljek másokkal s komolyan sem fogok e tárgyról gondolkodni mindaddig, míg anyja és ön nem mondanak véleményt azon egyénről s nem javasolják, mit kellend tennem.

— Hogyan! — te a mi véleményünk-től függeszted fel határozatodat?

— Természetesen.

— Ily felelősséget nem veszek magamra, válaszolt André szárazon; én nem értek a férjek megítéléséhez s azt hiszem, csak gunyolódni akarsz velünk, úgy mutatván, mintha te sem értenél ahhoz.

— De hát, hogy érthetnék én hozzá? szolt Mariánna, nagy szemével bámulva tekintett Péterre.

— Ugy hiszem, tudod, mi okon utasítottad vissza azokat, kiket eddig ajánlottak neked, tehát tudnod kell azt is, hogy mi a kívánságod e részben, s hogy miért vagy hajlandó e mostanit elfogadni.

— Vagy egy másikat! szolt halvány mosolyal Mariánna. Kérem keresztatyám, ne távozzék el, szeretnék megkérdezni valamit öntől.

— No ez aztán jól van! Lássuk mit akarsz megtudni; azt, hogy milyen legyen azon férj, kit jónak találsz magadhoz?

Mindhárman leültek egy lőczára, André asszonyom közbül.

— Nem azt, viszonzá Mariánna, ön azt nem tudhatja, miután nem is gondolt soha erre, vagy nem is felelné kérdésekre, mert nem érdeklődik eléggé jövőm iránt. Oly valamit akarok öntől megkérdeni, mi csak közvetve függ össze a férjhezmenetel eszméjével. Azt szeretném tudni, ha egy az én helyzetemben levő leány képes volna-e tanulni s magát mivelni a nélkül, hogy megváljon lakásától s megszokott életrendjétől?

— Mily különös kérdést intéz hozzám e leány, szolt Péter, anyjához fordulva, képe-e felfogni ennek értelmét?

— Igen, én tudom érteni, felelt André asszony fiának s nem először történik, hogy Mariánna vesződik e gondolattal. Én nem bírok neki megfelelni. Én megtanultam azt, mire fiatal koromban oktattak, mi éppen szükséges egy szegény falusi asszonynak; de ez nem nagyon sok és számos oly dolog létezik, miről nem beszéllek soha, mivel csöppet sem értek hozzá.

Minden helyzetembeli nő, csakis abban mutathatja ki józan eszét, ha nem tesz kérdéseket, hogy ezáltal tüntesse ki teljes tudatlanságát. Mariánna nem elégszik meg azzal, hogy meg legyen e tapintata, s hogy tudja azt mi szükséges élte fentartására s rendes napi foglalkozásához, ő szeretné, ha tudna mindenfelől beszélni a tanult, művelt emberekkel.

— Bocsanat André asszony, szolt Mariánna, jobban mondván nem anyyra a másokkal való társalgásért, mint inkább a magam saját gyönyörűségemre szeretnék művelődni s tanulni.

Látom például, hogy keresztatyám elégtlenül érzi magát, ha magánosan beszélhet s gondolkodhatik mindazon számos dolgokról, melyeket tanul és tud és nagyon szeretnék megbizonyosodni a felől, ha sokkal boldogabb-e ő ezért, mint én, ki hasonlóan sokat sétálok, a nélkül, hogy tudnék valami felől elmélkedni.

— Ej, ej! — kiáltá fel André meglepetve, épen oly rejtély kulcsát érinted ujjaiddal, melynek nyitját én soha sem tudtam kifürkészni, hogy felfedezhessem ábrándjaid titkát.

— Hogyan keresztatyám, önt kinzá azon gondolat, elmélkedett afelől, ha vajjon nem üres-e egészen agyvelőm?

— Édes istenem, ezt nem épen csak erre vonatkozólag mondom gyermekem, de azon kérdést, melyet te tettél most nekem, én magam is egyszer tettem már gondolatban. Szemlélve néha egy-egy paraszt embernek mély gondolkodást kifejtő arcját, a gyermekek zajos örvendezését, a kis madarak játszi röpkedéseiben boldogságuk érzetének kinyomatát, vagy a virágok elragadó nyugalját, fűrödvén a fényes holdsugarban, azt mondtam gyakran magamban: vajjon jótétemény-e reánk nézve a tudomány s azon idő, mit ez elmékedésnek szentelünk, nem rabolja-e el az ábrándozásnak legfőbb báját, vagy az érzelmek legfőbb hatalmát?

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Má, kedden, május hó 3-án,
HOFFMANN MESÉI.
Opera 4 felvonásban.

Apró hirdetések.

1800 négyszög öl luczerna föld, nyári termésre hasznóbérbe kiadó. Értekezhetni Postakert 34-ik szám alatt.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokkal.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

— A ki —

olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak káptalányok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

17/1904 köz-égi isk. sz.

Pályázati hirdetés.

Debreczen szab. kir. város külterületén az Ondódon felépített népiskolában egy tanítói állomásra pályázatot hirdetek s közhírré teszem, hogy

1. Az állomás a folyó 1904. évi Szeptember elsején elfoglalandó, — de jogult a megválasztandó tanító az egészen új s üres épületben előbb is, — folyó évi augusztus hó 1-től kezdve, bármikor beköltözködni s első berendezési költségül Egyszáz korona költség fogja megilletni.

2. A megválasztandó tanító köteles a népoktatási törvények értelmében az elemi iskolai tanköteleseket a törvényben előírt tantágyakra s jó erkölcsi s tisztességes magaviseletre oktatni, az iskolaépület s melléképületekre felügyelni, a netaláni hiányokról jelentést tenni s az iskola-termet tisztán, rendben tartani s a rendelkezésére bocsátandó tüzelő anyaggal fűtetni.

3. Javadalmazása: 12 részletben, havonként előlegesen fizetendő évi 1200 korona, továbbá 5 ízben 100—100 koronás ötéves korpótlék, szabályszerű lakás, az iskola udvar végében 400 négyszög öltést szabad használata s 14 köbméter tüzifa, a melyet a város szállított a terem fűtésére szolgáló fával együtt.

4. Pályázati kérvények — bélyegmentesen — a pályázónak korát, vallását, családi állapotát, testi épségét, egészségét s esetleg eddigi szolgálatát s képesítését felmutató bizonyítványokkal felszerelten, a folyó 1904. évi május hó 25-ik napjáig aláírott polgármesterhez adandók be.

Debreczen, 1904 ápril 27.

Kovács József
polgármester,
a községi iskolaszék elnöke.

Gyönyörű
szines és fekete
Grenadin és Etamin
áttört szövetek

érkeztek

óriási választékban:

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Javaslatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megbetegedései szív-izom-betegségek és abból eredő astmatikus bajok, valamint verszegénység stb.

Gleichenberg gyógyhely.

Saison Május 1-től szeptember végéig.

Alkalis-muriatikus források: **Constantin és Emma-forrás**; alkalis-muriatikus szénsav: **János-forrás**, tiszta szénsav: **Klausen-forrás**, savó sterilizált tej, (száraz táplálás), kefir, forrás-só belélegzés, fenyőtűgöz belélegzés, mindkettő külön kabinokban; légzési készülék, pneumatikus kamrák, édes asványvíz, pezsgő meleg fürdők és természetes szénsavas fürdők szivizom betegségeknek, fenyőtű és aczefürdők Nagy vizgyógyintézet, telepkúra. Légy, langyos, meleg, pormentes, szélesenedő levegő erdős fensíkon

Felvilágosítás és prospektus ingyen. — Lakás és kocsis-megrendelések az igazgatóságnál Gleichenberg.

„BERTA“ gőzmalom

a régi sertésvásár-téren.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű örlető közönséget, hogy a mai napon

a Rosenthal-féle gőz- és olaj-malmot megvettem

és azt „Berta“ gőz- és olaj-malom címen saját kezelésem és felelősségem alatt tovább vezetem. Főtörekvésem oda irányul, hogy a nagyérdemű közönséget **szolid, pontos és jó kiszolgálásban részesítsem, szivált buza és kétszeres LISZT, árpa, tengeri dara és korpa mindenkor a napi áron kapható.**

Magamat a t. közönség szives pártfogásába ajánlva tisztelettel

Bárány Mór.

Erdei József

épület- és műlakatos

DEBRECZEN, Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknek elforduló egyszerű és diszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat be-nyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után tökéletes kivitelben.

Kívánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

A legolcsóbb
bevásárlási forrás

Székely Jenő és Társa
utóda

uri és női-divat

cipőraktár cégnél

Piac-
és Szent-Anna-utca
sarkán.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

— Kiválóan jó izü. —

Több mint 2000 orvos elismerő nyilatkozat.

Kapható:

J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért.
1/1 „ „ 4 „ 40 „